

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Social- og Indenrigsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 23. maj 2016
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Louise Hauberg Wilhelm-
sen
Sagsnr.: 2016-0032/36-0019
Dok.: 1939834

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 264 (Alm. del), som Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. april 2016.

En kopi af svaret er endvidere sendt til Folketingets Retsudvalg til orientering.

Søren Pind

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 264 (Alm. del) fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg:

”Som opfølgning på samråd den 14. april 2016 (samrådspørgsmål K og L), ønsker udvalget, at ministeren oversender følgende opklarende notater til udvalget:

1. Notat med beskrivelse af antal erstatningssager mod offentlige myndigheder og størrelse på erstatninger, der tidligere er givet fordelt på sagsområde – særligt skal det oplyses, om der har været sager i forhold til misbrug/overgreb mod børn.

2. Notat om reglerne og praksis i forbindelse med gældende forældelsesregler samt regeringens forslag til ændring af forældelsesreglerne herunder forældelsesreglernes virkningstidspunkt.

3. Notat om en uddybning af regeringens forslag om ændring af forældelsesreglerne og hvilke regler der gælder for, om man kan anlægge sag som 24-årig eller som 52-årig – dvs. en nærmere beskrivelse af, hvad der ligger i at være ’vidende’ om de overgreb, man har været udsat for som barn og ens rettighed til at påklage sin sag? Det skal oplyses, om forslaget vil gælde med tilbagevirkende kraft.

4. Notat med forklaring om reglerne for fri proces, og en beskrivelse af, hvordan reglerne for fri proces i forbindelse med regeringens udspil om ændring af forældelsesreglerne er tænkt”

Svar:

1. For så vidt angår en beskrivelse af antal erstatningssager mod offentlige myndigheder og størrelse på erstatninger givet fordelt på sagsområde, som anmodet om i spørgsmålets pkt. 1, henvises til pkt. 1 og 2.2 i Justitsministeriets notat om forældelse af godtgørelses- og erstatningskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn, som er vedlagt besvarelsen.

Det fremgår bl.a. af notatets pkt. 1, at Børns Vilkår har oplyst, at de har modtaget 68 relevante henvendelser fra børn og unge vedrørende mulige erstatningssager mod en offentlig myndighed, og at der i 2 ud af de 68 sager er udbetalt udenretlig godtgørelse fra en offentlig myndighed til et misbrugt eller omsorgssvigtet barn. Godtgørelserne var på henholdsvis 250.000 kr. og 300.000 kr. Herudover har Børns Vilkår oplyst, at der i 2 af de 68 sager er indgivet stævning, og at sagerne er berammet til behandling i landsretten i 2016. Børns Vilkår og Børnerådet har endvidere oplyst, at de ikke er bekendt med dansk retspraksis, hvor der er udbetalt godtgørelse eller erstatning til et misbrugt eller omsorgssvigtet barn fra en offentlig myndighed.

I notatets pkt. 2.2 henvises til Domstolsstyrelsens og Social- og Indenrigsministeriets udtalelse til brug for justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 178-180 (Alm. del) fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg, stillet af Peter Kofod Poulsen (DF). Domstolsstyrelsen og Social- og Indenrigsministeriet oplyste i den forbindelse, at de ikke er i besiddelse af oplysninger om, hvor mange sager der er anlagt mod kommuner om erstatning i forbindelse med omsorgssvigt og overgreb.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af pkt. 1 i nærværende spørgsmål anmodet Domstolsstyrelsen om en supplerende udtalelse.

Domstolsstyrelsen har oplyst følgende:

”Domstolene registrerer ikke, om en civil sag vedrører et erstatningskrav, herunder om et erstatningskrav er rettet mod en offentlig myndighed. Det er derfor ikke muligt at oplyse antallet af erstatningskrav mod offentlige myndigheder samt størrelsen af eventuelle idømte erstatninger.”

Justitsministeriet skal bemærke, at ministeriet ikke har iværksat en høring af samtlige offentlige myndigheder med henblik på at kortlægge antal erstatningssager fordelt på sagsområder, som disse måtte være bekendt med. En sådan kortlægning ville som minimum kræve en høring af samtlige ministerier, kommuner og regioner. Herudover er det Justitsministeriets vurdering, at ovenstående tal fra Børns Vilkår giver et godt billede af, hvor mange potentielle godtgørelses- og erstatningskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn, der eksisterer.

2. For så vidt angår en beskrivelse af regler og praksis i forhold til de gældende forældelsesregler samt den mulige model for ændring af forældelsesreglerne, som justitsministeren skitserede under samrådet, jf. spørgsmålets pkt. 2, henvises til pkt. 2 og 3 i Justitsministeriets notat, som er vedlagt besvarelsen.

I notatets pkt. 2.1 redegøres for gældende ret, herunder for de gældende regler om forældelse af fordringer efter forældelsesloven, og i pkt. 2.2 redegøres for retspraksis om godtgørelses- og erstatningskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede og misbrugte børn. I pkt. 3 redegøres for Justitsministeriets overvejelser vedrørende en mulig fremtidig ændring af forældelsesloven fsva. godtgørelses- og erstatningskrav mod

offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn, herunder om den foreslåede ordnings virkningstidspunkt, jf. pkt. 3.4.

3. For så vidt angår en uddybning af den af ministeren skitserede model for en mulig ændring af forældelsesreglerne, herunder hvilke regler der gælder for, om man kan anlægge sag som 24-årig eller som 52-årig, og hvorvidt forslaget vil gælde med tilbagevirkende kraft, som anmodet om i spørgsmålets pkt. 3, henvises til pkt. 2 og 3 i Justitsministeriets notat, som er vedlagt besvarelsen.

I notatets pkt. 2.1 redegøres således bl.a. for reglen i forældelseslovens § 3, stk. 2, hvorefter den 3-årige forældelsesfrist efter forældelseslovens § 3, stk. 1, suspenderes, hvis skadelidte var ubekendt med de faktiske omstændigheder, der begrundet kravet.

I notatets pkt. 3 redegøres for Justitsministeriets overvejelser vedrørende en mulig fremtidig ændring af forældelsesloven fsva. godtgørelses- og erstatningskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn, herunder om konsekvenserne af de skitserede ordninger, jf. pkt. 3.3.

Det bemærkes, at den løsningsmodel, som er beskrevet under pkt. 3.3.1, svarer til den, som blev skitseret under samrådet. Justitsministeriet har siden samrådet arbejdet videre med løsningen, og har bl.a. også haft yderligere drøftelser med Børns Vilkår og Børnerådet herom. På den baggrund arbejder ministeriet aktuelt på en model, som svarer til den, som er beskrevet under pkt. 3.3.2, og som indebærer, at den almindelige forældelsesfrist for erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn forlænges fra de gældende 3 år til 15 år, som først begynder at løbe, når offeret fylder 21 år.

Endelig anføres det i notatets pkt. 3.4, at det er hensigten, at de skitserede ordninger også skal finde anvendelse på krav, der er stiftet før de nye reglers ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før reglernes ikrafttræden.

4. For så vidt angår samspillet mellem reglerne for fri proces og forslaget om ændring af forældelsesreglerne, jf. spørgsmålets pkt. 4, kan Justitsministeriet oplyse, at fri proces kan meddeles, hvis de almindelige regler herfor er opfyldt.

Reglerne om fri proces fremgår af retsplejelovens kapitel 31 (§§ 323-336).

Der kan efter retsplejelovens § 325, stk. 1, meddeles en person, der opfylder de økonomiske betingelser efter § 325, stk. 2-5, og som ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, fri proces efter reglerne i retsplejelovens §§ 327 og 328.

Efter retsplejelovens § 328 kan der gives fri proces, hvis ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces. I vurderingen af, om ansøgeren har rimelig grund til at føre proces, indgår blandt andet sagens betydning for ansøgeren, udsigten til, at ansøgeren vil få medhold i sagen, sagsgenstandens størrelse og størrelsen af de forventede omkostninger, jf. retsplejelovens § 328, stk. 2, nr. 2-5.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 328, stk. 3, at i sager i 1. instans om blandt andet personskade anses skadelidte for at have rimelig grund til at føre proces, medmindre forhold som nævnt i stk. 2, nr. 2-5, klart taler herimod.

Der kan desuden, uden for de tilfælde, der er nævnt i § 325, jf. §§ 327 og 328, efter ansøgning meddeles en part fri proces, når særlige grunde taler for det, jf. retsplejelovens § 329, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation, jf. § 329, stk. 1, 2. pkt.